

Štvrtok 26. novembra 2015

P8_TA(2015)0414

Sloboda prejavu v Bangladéši

Uznesenie Európskeho parlamentu z 26. novembra 2015 o slobode prejavu v Bangladéši (2015/2970(RSP))

(2017/C 366/12)

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Bangladéši, najmä tie z 21. novembra 2013 o Bangladéši: ľudské práva a nadchádzajúce voľby ⁽¹⁾, z 18. septembra 2014 o porušovaní ľudských práv v Bangladéši ⁽²⁾ a zo 16. januára 2014 o posledných voľbách v Bangladéši ⁽³⁾,
- so zreteľom na svoje uznesenie z 11. decembra 2012 o stratégii digitálnej slobody v zahraničnej politike EÚ ⁽⁴⁾ a na uznesenie z 13. júna 2013 o slobode tlače a médií vo svete ⁽⁵⁾,
- so zreteľom na Dohodu o spolupráci medzi Európskym spoločenstvom a Bangladéšskou ľudovou republikou o partnerstve a rozvoji z roku 2001,
- so zreteľom na vyhlásenia hovorkyne Európskej služby pre vonkajšiu činnosť z 1. apríla 2015 a 9. augusta 2015 o vraždení blogerov v Bangladéši,
- so zreteľom na vyhlásenie odborníkov OSN zo 7. augusta 2015, v ktorom odsudzujú zavraždenie blogera Niloya Neela,
- so zreteľom na vyhlásenie vysokého komisára OSN pre ľudské práva Zeida Ra'ada Al Husseina z 5. novembra 2015, v ktorom požaduje, aby tento štát lepšie chránil spisovateľov, vydavateľov a ďalších ľudí, ktorých ohrozujú v Bangladéši extrémisti,
- so zreteľom na vyhlásenie Delegácie v Bangladéši z 11. februára 2015,
- so zreteľom na vyhlásenie hovorkyne Európskej služby pre vonkajšiu činnosť z 9. apríla 2015 o blížiacej sa poprave pána Muhammada Kamarúzzamána v Bangladéši,
- so zreteľom na vyhlásenie Delegácie v Bangladéši z 29. októbra 2014 o treste smrti v tejto krajine,
- so zreteľom na predbežné zistenia osobitného spravodajcu pre slobodu náboženského vyznania alebo viery z 9. septembra 2015 počas návštevy Bangladéšu,
- so zreteľom na Všeobecnú deklaráciu ľudských práv z roku 1948,
- so zreteľom na akčný plán EÚ pre ľudské práva a demokraciu z 20. júla 2015,
- so zreteľom na Medzinárodný pakt o občianskych a politických právach z roku 1966, ktorého zmluvnou stranou je aj Bangladéš, najmä na jeho článok 19,
- so zreteľom na Deklaráciu OSN o ochrancoch ľudských práv,

⁽¹⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0516.

⁽²⁾ Prijaté texty, P8_TA(2014)0024.

⁽³⁾ Prijaté texty, P7_TA(2014)0045.

⁽⁴⁾ Prijaté texty, P7_TA(2012)0470.

⁽⁵⁾ Prijaté texty, P7_TA(2013)0274.

Štvrtok 26. novembra 2015

- so zreteľom na usmernenia EÚ o slobode prejavu online a offline z 12. mája 2014,
  - so zreteľom na usmernenia EÚ v oblasti presadzovania a ochrany slobody náboženského vyznania alebo viery z 24. júna 2013,
  - so zreteľom na usmernenia EÚ o obhajcoch ľudských práv,
  - so zreteľom na článok 135 ods. 5 a článok 123 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže podľa Všeobecnej deklarácie ľudských práv je sloboda prejavu vrátane slobody tlače a médií nevyhnutným pilierom demokratickej, pluralistickej a otvorenej spoločnosti;
- B. keďže podpora a ochrana slobody náboženského vyznania alebo viery je jednou z hlavných priorít politiky EÚ v oblasti ľudských práv, vrátane plnej podpory zásady nediskriminácie a rovnakej ochrany osôb zastávajúcich neteistické alebo ateistické presvedčenia;
- C. keďže Bangladéš dosiahol v posledných rokoch významný pokrok, najmä pri plnení miléniových rozvojových cieľov; keďže EÚ má dobré a dlhodobé vzťahy s Bangladéšom, ktorých súčasťou je aj dohoda o spolupráci, partnerstve a rozvoji;
- D. keďže v bangladéšskej ústave prijatej v roku 2014 sú zakotvené základné slobody vrátane slobody prejavu;
- E. keďže porušovanie základných slobôd a ľudských práv vrátane násillia, podnecovania, nenávistných prejavov, obťažovania, zastrasovania a cenzúry voči novinárom a blogerom je v Bangladéši stále veľmi rozšírené; keďže Bangladéš sa vo svetovom rebríčku slobody tlače nachádza na 146. mieste spomedzi 180 krajín;
- F. keďže vzrástlo napätie medzi sekulárnymi a náboženskými silami a zintenzívnilo sa násillie voči nesúhlasným hlasom; keďže fundamentalistické domáce islamistické extrémistické skupiny, najmä zoskupenie Ansarullah Bangla Team, už roky uverejňujú tzv. čiernu listinu s menami osôb, ktoré považujú za kritikov islamu, vrátane držiteľky Sacharovovej ceny Taslimy Nasrinovej a požadujú popravenie sekulárnych blogerov a spisovateľov, pričom vykonávajú brutálne vraždy s pomernou beztrestnosťou;
- G. keďže redaktora vydavateľstva Jagriti Prokashoni Faisala Arefina Dipana 31. októbra 2015 brutálne zavraždili mačetami v jeho dome v Dháke; keďže v ten istý deň napadli a zranili iného vydavateľa a dvoch spisovateľov a keďže ďalším spisovateľom stále hrozí nebezpečenstvo;
- H. keďže tento rok v tejto krajine boli zavraždení najmenej piati sekulárni blogeri a novinári (Niladri Chatterjee, alias Niloy Neel, Faisal Arefin Dipan, Ananta Bijoy Das, Washiqur Rahman Babu a Abhijit Roy) za to, že uplatnili svoje základné právo na slobodu prejavu v politických, sociálnych a náboženských otázkach; keďže islamské extrémistické skupiny sa prihlásila k zodpovednosti za niekoľko vrážd;
- I. keďže prominentný bloger Ahmad Rajib Haider bol zavraždený v roku 2013, univerzitný profesor AKM Shafiul Islam v roku 2014; keďže mnohí ďalší blogeri dostali prostredníctvom sociálnych médií vyhrážky smrti, keď sa na Facebooku zverejnili čierna listina cielená na sekulárnych spisovateľov, alebo prežili pokusy o popravu, a niektorí prestali písať alebo utiekli z krajiny;
- J. keďže predsedníčka vlády Šajcha Hasína odsúdila zabitie a vyjadrila odhodlanie vlády bojovať proti terorizmu a násilnému extrémizmu; keďže oznámila politiku „nulovej tolerancie“ vo vzťahu ku každému porušovaniu ľudských práv orgánmi presadzovania práva a predložila zákon o reforme polície stanovujúci kódex správania; keďže, napriek tomu, takisto podporila zatýkanie sekulárnych blogerov jej vládou a zriadenie spravodajskej skupiny na prehľadávanie prípadného rúhavého obsahu na sociálnych médiách;

Štvrtok 26. novembra 2015

- K. keďže bangladésska vláda v auguste 2014 zaviedla novú mediálnu politiku, ktorá stále vyvoláva obavy o slobodu prejavu; keďže časti tejto politiky kladú obmedzenia slobody médií, ako je to v prípade zákazu prejavu, ktorý je „protištátny“, „zosmiešňuje národnú ideológiu“ alebo „je v rozpore s bangladésskou kultúrou“ a obmedzenia spravodajstva o „anarchii, vzbure alebo násilí“; keďže bangladésska vláda zintenzívnila svoj záťah na sociálne médiá, keď dočasne alebo úplne vypla celý internet, Facebook, WhatsApp, Viber a Messenger;
- L. keďže v uplynulých mesiacoch bolo zatknutých niekoľko novinárov, ktorých obvinili z porušenia zákona o informačných a komunikačných technológiách (zákon o IKT), ktorý stavia mimo zákona hanlivé a „protištátne“ publikácie;
- M. keďže po bezdôvodnom zavedení zákonov v roku 2014 sa znepokojivo zvýšili prípady obťažovania; keďže proti 13 osobám pracujúcim v mediálnom sektore sa začali konania za pohrdanie, čo prispelo k celkovej atmosfére strachu a zastrasovania a viedlo k autocenzúre;
- N. keďže 16. augusta 2015 novinára a majiteľa internetových novín Uttaradhikar Ekattor News Probira Sikdara zatkli za údajné hanobenie ministra vlády na Facebooku; keďže 18. augusta 2015 zatkli predsedu bangladésskeho federálneho odborového zväzu novinárov Shaukata Mahmuda za údajné spáchanie podpaľačského útoku na autobus 23. januára 2015 a obvinili ho v troch prípadoch v súvislosti s údajným útokom;
- O. keďže niektorí členovia opozičných strán v uplynulých rokoch zmizli za nejasných okolností;
- P. keďže EÚ je proti používaniu trestu smrti vo všetkých prípadoch a za každých okolností a sústavne požaduje jeho zrušenie vo všetkých krajinách;
- Q. keďže 21. novembra 2015 dvoch vysokopostavených funkcionárov bangladésskej opozície popravili za vojnové zločiny spáchané počas vojny v roku 1971 s Pakistanom za nezávislosť potom, ako boli zamietnuté ich zúfalé pokusy o udelenie milosti;
- R. keďže 18. novembra 2015 zastrelil talianskeho kňaza a lekára Piera Arolariho, pričom 28. septembra 2015 zavraždili talianskeho humanitárneho pracovníka Cesareho Tavellu a 3. októbra 2015 japonského sociálneho pracovníka Hoshiho Kunia a bojovníci Islamského štátu sa prihlásili k zodpovednosti aj za bombové výbuchy počas osláv sviatku Ašura pri hlavnej svätyni šíitskych moslimov v Dháke 24. októbra 2015, pri ktorých zahynul jeden mladistvý chlapec a desiatky ďalších ľudí sa zranili;
- S. keďže vláda predložila návrh zákona o zahraničných daroch (dobrovoľníckej činnosti), určený na regulovanie operácií a financovania každej skupiny, ktorá dostáva zahraničné granty;
1. odsudzuje čoraz častejšie útoky islamistických extrémistov proti sekulárnym spisovateľom, blogerom, náboženským menšinám a zahraničným humanitárnym pracovníkom; ľutuje straty na životoch a vyjadruje svoju úprimnú sústrasť obetiam a ich rodinám;
  2. vyzýva bangladésske orgány, aby ďalej odsudzovali pokračujúce ohavné činy namierené proti slobode prejavu a aby konali v záujme okamžitého skončovania so všetkými aktmi násilia, obťažovania, zastrasovania a cenzúry voči novinárom, blogerom a zástupcom občianskej spoločnosti;
  3. vyjadruje hlboké znepokojenie zo zhoršenia atmosféry, čo sa týka práva na slobodu prejavu, ktoré sprevádzal vzostup náboženského fundamentalizmu, neznášanlivosti a extrémistického násilia v Bangladéši; vyzýva bangladésske orgány, aby zintenzívnil úsilie o zlepšenie ochrany, ktorú poskytujú aktivistom a novinárom; vyzýva všetky politické strany a ich vodcov, aby bezvýhradne a jednoznačne odsúdili extrémistické násilie a podporili právo na slobodu prejavu;

Štvrtok 26. novembra 2015

4. pripomína príslušným bangladéskym orgánom ich národné a medzinárodné právne záväzky vrátane zodpovednosti za zaistenie bezpečnosti všetkých občanov bez ohľadu na ich politické alebo náboženské názory a za zaručenie toho, aby sa sloboda prejavu a tlače v tejto krajine mohli uplatňovať bez ľubovoľného obmedzovania a cenzúry;
5. vyzýva bangladésske orgány, aby sa postarali o vykonanie nezávislého vyšetrovania a o vysvetlenie v súvislosti so zmiznutím členov opozičných strán v uplynulých niekoľkých rokoch, najmä v mesiacoch pred voľbami v januári roku 2014 a po týchto voľbách;
6. naliehavo vyzýva bangladésske orgány, aby predchádzali beztretnosti a aby urobili všetko možné na identifikáciu všetkých útočníkov a postavili ich pred súd, počnúc nezávislým, dôveryhodným a transparentným vyšetrovaním a až po zabezpečenie spravodlivých súdnych procesov, bez použitia trestu smrti;
7. berie na vedomie úsilie o zadržanie osôb v súvislosti so zavraždením Abhijita Roya, Washiqura Rahmana Babu a Niladriho Chatterjeeho; víta pokrok dosiahnutý pri trestnom vyšetrovaní smrti talianskeho štátneho príslušníka Cesareho Tavelliho a japonského štátneho príslušníka Konia Hoshiho;
8. naliehavo vyzýva bangladéssku vládu, aby prijala nevyhnutné opatrenia na zabránenie ďalšieho zabíjania, a to prijatím účinných opatrení na ochranu spisovateľov, vydavateľov a ďalších ľudí, ktorým sa vyhrážajú, nielen poskytovaním osobitnej telesnej ochrany tým osobám, ktoré môžu byť cieľom násillia, ale aj začatím verejných rozprav, ktoré spochybňujú extrémistické názory každého druhu;
9. vyzýva bangladésske orgány, aby obnovili úplnú nezávislosť médií, aby stiahli všetky obvinenia proti vydavateľom a novinárom, ktorí publikovali obsah kriticky hodnotiaci vládu, aby umožnili okamžité znovuo tvorenie všetkých redakcie, ktoré boli zatvorené, a aby okamžite obnovili úplný a nehatený prístup ku všetkým formám publikovania vrátane toho elektronického;
10. vyzýva bangladésske orgány, aby urýchlene splnili svoje záväzky a uplatňovali akčný plán OSN týkajúci sa bezpečnosti novinárov a otázky beztretnosti schválený v roku 2013;
11. vyzýva bangladésske orgány, aby zabezpečili nezávislosť a nestrannosť súdneho systému a zmenili zákon o informačných a komunikačných technológiách a zákon o kybernetickej bezpečnosti z roku 2015 s cieľom zladit' ho s medzinárodnými normami slobody prejavu a zrušit' označovanie „protištatných“ publikácií za kriminálne;
12. vyjadruje veľké znepokojenie v súvislosti s opakovanými prípadmi etnicky a nábožensky motivovaného násillia, najmä rodovo motivovaného násillia voči ženám a lesbám, gejom, bisexuálnym, transrodovým a intersexuálnym osobám; naliehavo vyzýva bangladéssku vládu a náboženské organizácie a ich vodcov, aby začali proces zmierovania; naliehavo vyzýva bangladéssku vládu, aby sa usilovala o postavenie páchatel'ov týchto násillných činov pred súd; ďalej naliehavo vyzýva bangladéssku vládu, aby poskytovala dostatočnú ochranu a záruky menšinám, ako sú šiitski moslimovia, ahmadíjci, hinduisti, budhisti a kresťania, ale aj bihariovia;
13. konštatuje, že zákon o zahraničných daroch (dobrovoľnickej činnosti) z roku 2014 viedol v niektorých prípadoch k tomu, že vláda svojvoľne kontrolovala činnosť legitímnych organizácií občianskej spoločnosti; vyzýva bangladésske orgány na prehodnotenie týchto právnych predpisov, aby sa tomuto zabránilo;
14. vyzýva bangladésske orgány, aby urýchlene splnili svoje záväzky a uplatňovali akčný plán OSN týkajúci sa bezpečnosti novinárov a otázky beztretnosti schválený v roku 2013;
15. žiada bangladéssku vládu, aby umožnila medzinárodným mimovládny m organizáciám v krajine plniť ich poslanie a aby zabezpečila, že všetky skupiny v oblasti dodržiavania ľudských práv a občianskej spoločnosti budú môcť pracovať v atmosfére bez strachu a nátlaku;
16. vyzýva Európsku službu pre vonkajšiu činnosť a delegáciu EÚ v Bangladéši, ako aj delegácie členských štátov, aby pozorne monitorovali situáciu v oblasti dodržiavania ľudských práv a politickú situáciu v Bangladéši a aby využívali všetky dostupné nástroje vrátane európskeho nástroja pre demokraciu a ľudské práva;

Štvrtok 26. novembra 2015

17. požaduje, aby EÚ, v súlade so strategickým rámcom pre ľudské práva a demokraciu, bezodkladne predniesla uvedené obavy a odporúčania bangladéšskym orgánom;
  18. poveruje svojho predsedu, aby postúpil toto uznesenie Rade, Komisii, podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku, vládam a parlamentom členských štátov, vysokému komisárovi OSN pre ľudské práva, generálnemu tajomníkovi Organizácie Spojených národov a vláde a parlamentu Bangladéša.
-